

CENA KURJERA:
Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dziś: Zefryna Pap. Męcz.
Piątek: Przeniesienie św. Kazim.,
Sobota: Augustyna Biskupa.
Niedz.: N. M. P. Poc., Święcie ś. Jana.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęczone tylko wieczorem.

ROK SZEŚĆDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie	4 minut 52.	Wschód księżycy o godzinie	1 minut 5 w.
Zachód	7 " 14.	Zachód	4 " 54 r.
Długość dnia godzin	14 " 22.	Wysokość wody na Wiśle stóp	1 cali 1
Ubyło	2 " 21.	Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła	15° R.

CENA OGŁOSZEŃ
Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.
Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Poniedziałek: Róży P. i Feliksa P.
Wtorek: Rajmunda W. i Rufiny M.
Środa: Idziego Opat.
Czwartek: Stefana K. Węgierskiego.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Włostimiry; jutro Przedziśława.

Nabożeństwa: W kościele archikatedralnym św. Jana o godz. 9-ej zrana wotywa ku czci N. Sakramentu; w kościele św. Kazimierza na Nowem-Mieście o godz. 9 1/2 zrana suma, zaś o godz. 3 1/2 po południu nieszpory ku czci N. Sakramentu.

Zgromadzenia: Półroczna sesja zgromadzenia nożowników. (Mieszkanie starszego, Piwna nr. 1877—godz. 6 wieczorem)

Wystawy: Wyst. Tow. zachęty sztuk pięknych, Krak. Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.)—Wystawa obrazów A. Krywulca. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Teatry: Letni (w ogrodzie Saskim): dziś „Halka”; jutro „Piękna żonka” (debiut panny Sznage) i „Byłe nie panna” (debiut panny Wyrwiczówny); — Nowy: (przy ulicy Królewskiej): dziś „Nad przepaścią”; jutro „Muszkietierowie”. (Godz. 8 wieczorem.)

Teatryki: Alhambra: „Małaszka”;—Belle-vue: „Dwaj grafowie”;—Nowy Świat: „Dopust boży”.

Teatr Buff: dziś przedstawienie niemiecko żydowskie.

Cyrk Salamońskiego: koncert i przedstawienie. (Dolina szwajcarska.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

Z chwili politycznej.

Sygnalizowany nam artykuł organu dworskiego w Wiedniu, *Fremdenblatt'u*, brzmi jak następuje:

„Zniknięcie ks. Aleksandra z widowni wschodniej mogło być niespodzianką dla szerokiej kół publiczności, nie było nią dla interesujących się stosunkami półwyspu bałkańskiego mocarstw. Znajdujemy się w obliczu rozwijania się wypadków, których tok

dalszy zapewne nie wykołei się z prawidłowego toru dyplomatycznego. Jak wszystkie ruchy, które wstrząsały w ostatnich latach półwyspom bałkańskim, przewrót obecny w Bułgarii nie utraci zapewne swojego charakteru miejscowego. Wypadki improwizują się z niesłychaną szybkością w Bułgarii, która oddawna nie miała żadnego poczucia dynastycznego i przystępną była dla wszelkich zmian. Zdaje się, że W. Porta nie ujmie się ani dyplomatycznie, ani orężnie za swoim lennikiem wczorajszym, co może wpłynąć korzystnie na ułożenie się pokojowe stosunków na półwyspie.”

Pesther Lloyd, którego sympatje i antypatje są dobrze znane, powiada:

Rosja wzięła odwet zarówno na księciu bułgarskim, jak na Europie, rychlej, aniżeli ktokolwiek mógł przypuszczać i w sposób liczący z aspiracjami panslawizmu, a zarazem urągający śmieci, niż kiedykolwiek, z cudzych interesów na wschodzie. Krok uczyniony musi mieć swoje następstwa. Chodzi o to, czy Europa będzie mogła przypatrywać się obojętnie wskrzeszeniu wszechwładzy rosyjskiej na półwyspie? Dla przymierza centralno-europejskiego wybiła godzina rozstrzygająca. Stoimy dopiero u progu wypadków; pokaże się dopiero, czy Rosja będzie gotową wkroczyć do Bułgarii, czy zadowolony się powierzeniem rejencji księstwa w ręce dogodnej jej i sympatycznej? Pierwszym krokiem dalszym na drodze, na którą wypadki wstąpiły, będzie niewątpliwie zjednoczenie obu Bułgarii. Jaką logiką powoduje się Turcja, uczestnicząc w tem dziele, oto jedna z najciemniejszych zagadek chwili; że zaś Turcy mężowie stanu odegrali rolę w przewrocie bułgarskim, o tem już wątpli nie można. Ktokolwiek wszakże miał w tej grze udział, jakiegokolwiek będą dalsze następstwa i fazy rozwoju sprawy, pozostanie faktem, że Rosja dokonała jednej ze swoich wielkich akcyj politycznych i że gdyby Europa nie zaoferowała protestu, panowanie Rosji na wschodzie utrwaliloby się na długie czasy.

Artykuł ten, którego ton szorstki, prawie gwałto-

wny, osłabił naturalnie, nasuwa szereg pytań, które nie tracą swej aktualnej żywotności nawet wobec nowego przechylenia się szali szczęścia na stronę księcia, nawet wobec obalenia rządów p. Cankowa przez kontrrewolucję.

Pozostanie faktem, że w Niemczech i Austrii przyjęto wiadomość o złożeniu z tronu ks. Aleksandra w sposób uprawniający czynniki, które wywołały rewolucję z d. 21-go b. m., do dalszego posunięcia się na drodze radykalnego przeobrażenia stosunków politycznych w Bułgarii.

Revolucja sofijska nie tylko nie obaliła trójcarskiego przymierza, ale owszem przedstawioną została przez organa półrządowe interesowanych mocarstw, jako dobitne stwierdzenie tegoż, jako „wyjaśnienie sytuacji” i położenie kresu stanowi rzeczy, który dalej utrzymać się nie mógł, jeżeli nie miał doprowadzić do poważnego starcia europejskiego, natury już nie dyplomatycznej.

Jeżeli tak—to nawet powrót ks. Aleksandra do Sofji byłby przejściową już tylko fazą w rozwoju stosunków bałkańskich, którym mocarstwa sprzymierzone pragną widocznie w interesie pokoju europejskiego odmienną nadać postać.

X.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— *Nowosti* dowiadują się, iż po wypuszczeniu w obieg nowej monety złotej, o czem już donosiliśmy, zaprowadzonym zostanie podwójne notowanie imperjalów w oficjalnych kursach giełdowych: starych po rs. 5 kop. 15; nowych po rs. 5 nominalnej wartości. Jednocześnie ustanowiony zostanie nowy obrachunek dla notowania kuponów celnych, przyczem za punkt wyjścia przyjęte będą nowe imperjaly.

— Izraelici przebywający w czterech miastach gubernji jekaterynosławskiej, mających być przyłączonymi do ziemi wojska duńskiego, zmuszeni będą z miast rzeczonych wydalić się, a własność nieru-

STAROSTA ZYGWULSKI.

Przez
Adama Krachowieckiego.

(Dalszy ciąg.)

Pan Szornel wiele zmartwiony, chciał już natychmiast wyjechać z Przemysła, ale go w ostatnim momencie wstrzymała nadzieja, że może ks. biskup po namyśle złagodnieje i widzieć się z nim zechce, aby mu oświadczyć, iż od surowych postanowień odstąpił. W tej tedy aczkolwiek słabej nadziei pozostał jeszcze w Przemysłu i tam zanocował, postanawiając nazajutrz po nabożeństwie wyjechać z powrotem do Niedźwiedzia. Przez cały tedy dzień z wieczór miał sposobność przypatrzeć się, jako podówczas wrzało w tem mieście, jako w garnku. Stronicy Orzechowskiego—a byli między nimi i znaczni panowie i drobniejsza szlachta—tudzież dysydenci, którzy tu z Dubiecka na wieść o surowych zamiarach ks. Dziaduskiego tłumnie zjechali, srogo dokazywali, odgrazając się i bluźniąc, a zwłaszcza owa szlachta zbrojna, która z Orzechowskim przybyła, całą noc pijatykę wyprawiała, szukała zwady i po ulicach bójki staczała. Uspakajali już ją nawet owi naczelnicy, czyli tak zwani „ministrowie” zborów kalwińskich, jako np. Krysztof Przechadzka, minister dubiecki, w obawie, aby ztąd jakie krimina nie wynikły, ale to się na nic nie zdało. Szlachta nie wyinkły, ale to się na nic nie zdało. Szlachta odgrazała się na ks. Dziaduskiego, że go porwie z Przemysła i do odwołania ekskomuniki na Orzechowskiego rzuconej zmusi. Ze smutkiem wielkim

patrzył na to rotmistrz, który siedząc od lat wielu w Niedźwiedziu, przypatrywał się jeno zdaleka nabożeństwu kacerskim, *colloquiom* i dyssertacjom, a tu już ujrzał, jako nowe nauki waśni i niepokój w kraju szerzyły. Wszystko to, wraz z tem, czego był świadkiem w kościele, co słyszał z ust surowego, ale świątobliwego biskupa, głęboką nań impresję wywarło, tak, że postanowił sobie w duszy zaraz po powrocie zamek niedźwiedzki opuścić, nie chcąc już z heretykami a wyklętymi społeczności mieć. Długo w noc zasnąć nie mógł, rozmyślając nad tem wszystkim, co mu uczynić wypada, a gdy wreszcie zasnął snem twardym, trapiły go jakieś gorączkowe mary, w których ciągle widział sroga postać ks. Dziaduskiego i słyszał głos jego groźny: „Wyklęci, którzy z wyklętymi przestają!”

W przerażeniu obudził się, a był już dzień biały. Zaczem rychło się przyodział i do kościoła pobięł, którego drzwi wszakże znalazł zaparte, snać z obawy przed nowym napadem Orzechowskiego i jego kompanów. Musiał tedy przez zakrystję się wprasać, kędy wchodzili tylko znani ze swej prawowierności pobożni. Wszakże świątynia zapelniona była ludem, a tak samo jak wczoraj wszystko naokół było kiem powłęczone, jakby na egzekwacjach. W zakrystji przystanawszy, dosłyszał z przerażeniem p. Szornel, jako kilku księży i świeckich po cichu gwarząc z sobą, mówiło, iż ks. biskup dzisiaj znów kazać i nowe klątwy ciskać będzie.

A gdy to mówili, ozwał się nagle z wieży kościelnej dzwon, dziwnie ponurym i żalobnym głosem. Uderzano bardzo powoli w jedną tylko stronę dzwonu, który jęklivem echem rozbrzmiewał w oddali... Nie słyszał p. Szornel jeszcze nigdy takiego dzwonienia i nie pojmował zrazu, co by oznaczać miało,

ale gdy ujrzał na wszystkich twarzach pomieszanie wielkie, gdy ujrzał, jako cały ów tłum pobożnych ścisnął się jeszcze bardziej i jakby skupiał w przestraszu, domyślił się, że to ponure dzwonicie ma związek ze strasznym obchodem, który się gotował.

Zaczem w smutku głębokim padł na kolana i gorąco modlić się począł. Błagał Boga o skruszenie serca ks. biskupa i odwrócenie srogiego nieszczęścia, jakie dotykając winnego, największym ciężarem spaść miało na głowę niewinnej „bladej pani”, już dość i tak nieszczęśliwej. A tak się w tej modlitwie zagłębił, że nie widział, jako się msza żalobna przed wielkim ołtarzem rozpoczęła, a ks. Dziaduski wstąpił i znów jak wczoraj na owym klęczniku wsparty, z oczyma utkwionemi w krzyż Zbawiciela, nieruchomo się modlił.

Nagle organ i śpiewy żalobne ucichły. Dziaduski wstał z klęczek i mówić począł. Mówił z większym jeszcze niż wczoraj ferworem, przedstawiał, jako ów dom boży, w którym prawowierne nabożeństwo się odprawuje, w obłączeniu przez kacery jest trzymany, którzy falesznymi naukami swemi, szlacheckie dłonie przeciw powadze i władzy Kościoła św. uzbijają. A potem z wielką mocą jął mówić, jakie niebezpieczeństwa grożą całej Rzeczypospolitej od tej nowej nawały pogańskiej: „Zbrojne napady pohańców wszelakich, wolał z mocą wielką, odpierali ojcowie nasi piersią waleczną a mieczem, któremu błogosławił Pan. Lecz oto przychodzi do nas słowo zatrute jadem piekielnym, słowo, broń najstraszliwsza, która nie ciało, lecz duszę zabija, a skoro go nie odeprzemy, zginiemy niepowrotnie, synowie zaś nasi przeklinać będą pamięć niedoleżnych ojców!”

Lud zgromadzony słysząc to, kajał się bardzo i

nią posiadający będą zobowiązani w ciągu roku się wyprzedać. Na skutek tego 400 rodzin żydowskich w Rostowie zadeklarowało się z chęcią przejścia na łono chrześcijaństwa.

— Rozpoczęta niedawno budowa nowej drogi żelaznej brzesko-chełmskiej, mającej mieć przeszło 130 wiorst długości, znacznie postąpiła i obecnie już, gdy w jednym miejscu odbywa się wyrąb i karczowanie lasu, w drugim setki robotników pracuje przy usypywaniu i regulowaniu plantów, a jeszcze dalej prowadzi się układanie podkładów i relsów, które od strony Chełma ułożono dotąd na przestrzeni kilkunastu wiorst. Z równą energią prowadzi się budowa mostów, z których większy, czasowy, drewniany, na rzece Muchawcu, został już zupełnie wykonany, a budowa dwóch innych, także większych żelaznych, na rzekach Bugu i Uhercie, o tyle postąpiła, że pierwszy posiada już filary, na których rozpoczęto układanie wierzchnich, żelaznych części, a pod drugi w tych dniach rozpocznie się budowa filarów. Jednocześnie prowadzą się roboty około telegrafu, pod który ustawiono słupy na przestrzeni 30-tu wiorst. Roboty mularskie na stacjach i przy innych budynkach tak postąpiły, że niektóre domy już wyprowadzono pod dach, a większe stacje, jak w Chełmie, Włodawie i Domaszewie są prawie na wykończeniu. Ponieważ odnoga brzesko-chełmska wykończoną być ma w możliwie krótkim czasie, przeto roboty na wszystkich punktach trwać mają do zimy, to jest do czasu, w którym mróz i śnieg uniemożliwi dalsze ich prowadzenie.

— Z powodu objawiających się wśród uboższej klasy ludności chorób żołądkowych, co jest wynikiem niewłaściwego odżywiania się przy upałach, polecono służbie policyjnej zwrócić baczniejszą uwagę na sprzedaż niedojrzałych owoców, które stanowią w obecnej porze główny pokarm biedaków. Nadto dozory policyjni mają się osobiście codziennie przekonywać, czy przepisy odnoszące się do dezynfekcji podwórzy i miejsc ustępowych ściśle są we wszystkich domach przestrzegane.

— Akademię duchowną rzymsko-katolicką w Petersburgu ukończyło w r. b. dziesięciu alumnów, a mianowicie ze stopniem magistra św. teologii: ks. Karol Bajko, z diecezji wileńskiej; Józefat Borlicki, kleryk, z diecezji kieleckiej; ks. Stanisław Dąbrowski, z archidiecezji warszawskiej; ks. Jan Fabjanowicz, z diecezji płockiej; ks. Franciszek Karewicz, z archidiecezji mohylewskiej; ks. Władysław Krynicki, z diecezji kujawsko-kaliskiej; ks. Kazimierz Łuszczyński, z archidiecezji mohylewskiej; Franciszek Pacewicz, subdiakon, z diecezji żmudzkiej; ks. Aleksander Platpir, z archidiecezji mohylewskiej. Księża Dąbrowski, Fabjanowicz, Karewicz, Krynicki i kleryk Borlicki otrzymali stopień magistra pierwszej klasy. Ze stopniem kandydata św. teologii ukończył akademię ks. Jan Hanusowicz, z diecezji wileńskiej.

— Z literatury.

* Ukazała się z pod prasy praca dra Emila Go-

znowu jak wczoraj padał na kolana, a jękiem i łkaniem głośnym przytwierdzał słowom świątobliwego pasterza. Pan Szornel klęczał wśród tłumu, słuchał w milczeniu, lecz wnet zadrżał cały, gdy ks. Dziaduski wymienił po raz pierwszy nazwisko Stadnickiego Stanisława Mateusza, zwąc go hersztem kacerstwa. Rotmistrz powstał z klęzek i tak się zbliżył ku ołtarzowi, że widzieć mógł, jako ks. Dziaduski przyodziany w biskupie szaty kościelne, stojąc w otoczeniu licznego kleru i prałatów, u stóp ołtarza, trzaskając dłońmi wznosił do góry i w uniesieniu przytaczając zaczął, jako on Stadnicki za namową Blandraty i Stankara kacerstwo na Rusi szerzyć chce, szkoły heretyckie zakłada, a wiernym domy boże zabiera, by je obrządkami pogańskimi plugawić. I w tym wielkim i ferworze porwał stojącą obok na klęczniku wysoką gromnicę i głosem, który drżał, ale groźnym echem rozlegał się po całej świątyni, jął wyklinać Stadnickiego...

„Przeklęty niech będzie—wołał—w domu i na dworze, w mieście i na roli, siedząc i stojąc, jedząc i pijąc i śpiąc... przeklęty niech będzie tak, iżby w nim zdrowego członka nie było od wierzchu głowy, aż do stopy nożnej! Niechaj wypłyną wnętrzności jego a ciało jego niech robaetwo roztoczy! Niech będzie przeklęty z Judaszem zdrajcą, z Abironem i Dathanem, których ziemia żywo pożarła! Niechaj będzie przeklęty z Kainem mężobójcą; niechaj mieszkanie jego będzie spustoszone; niechaj będzie wymazany z ksiąg żyjących i z sprawiedliwymi niechaj nie będzie pisany i pamiątka jego niechaj na wieki zaginie! Niechaj na ostatnim sądzie będzie przeklęty z diabłem i anioły jego i na wieki niech zginie, jeśli się nie opamięta!...”

W całym kościele zaległa cisza... Jęki i płacze

dlewskiego, profesora szkoły rolniczej w Dublinach, nosząca tytuł „Szkoły rolnicze w Niemczech”.

Jest to sprawozdanie z odbytej przez autora podróży naukowej, celem zbadania urządzenia nauki rolnictwa w Niemczech, dla zebrania materiałów potrzebnych przy organizacji szkół rolniczych w Galicji.

Praca ta była drukowaną w *Niwie*.

* Nakładem redakcji *Biblioteki umiejętności prawnych* wydanem zostało dzieło p. t. „Geneza trybunału koronnego” przez dr. Oswalda Balzera, docenta uniwersytetu lwowskiego.

Jest to nader cenne studjum odnoszące się do dziejów sądownictwa polskiego w XVI-y m wieku.

* Ukazała się z pod prasy dwutomowa powieść p. t. „Finansista”, napisana przez p. Antoniego Kudasiewicza.

— Z teatryków.

W teatryku „Nowy Świat” przedstawiono wczoraj po raz pierwszy dramat ludowy w 4-ach aktach p. Wł. D. Gutowskiego p. t. „Dopust Boży”.

Dziwna to, doprawdy, sztuka.

Posiada ona niby wszystko, czego dusza zapragnąć może od dramatu ludowego, a więc nie najgorsze, choć zgola nie nowe figury ze świata wiejskiego, dobry miejscowy koloryt, również dobry język, parę drobnych epizodów o wybitnej charakterystyce, znamionujących zmysł obserwacyjny autora, niezbędny morał i najpocześniejszą w świecie tendencję, wreszcie sporo śpiewów i tańców...

Zdawałoby się mogło, że to dosyć, a nawet więcej niż żądać wypada przy dzisiejszych tak ciężkich czasach.

Tymczasem w sztuce tej nie ma jednej tylko rzeczy: jakiegokolwiek akcji, a treść jej jest tak ubogą i wąską, że z trudnością dałby się z niej ulepić akt jeden, nigdy zaś aż na cztery starczyć ona nie może.

Dość oto powiedzieć, że treścią jest tu wyłącznie złe obchodzenie się zięcia ze starym teściem, ukarane „dopustem bożym” — śmiercią niewdzięcznika przy pożarze.

Na tym motywie autor zapragnął osnuć sztukę i to konieczność kilkuaktową, nie więc dziwnego, że niektóre epizody musiał rozwlec aż do granic, poza które zaczyna się... nuda, w innych zaś miejscach sztukował kusy materiał śpiewami, tańcami, słowem, czem się dało.

Tym sposobem powstał obraz płytki, o niepochwytniej bajce i mało zajmujący.

Wprawa pisarska i znajomość sceny u tego autora o wiele wybitniej zmanifestowały się w jego „Surducie i sierniędzu”, a ztąd należałoby nawet przypuszczać, że „Dopust boży” musi być jedną z pierwszych próbek, skazaną na zapomnienie i tylko dzięki złym doradcom na jaw został wydo byty.

Muzyka p. Jakescha, ilustrująca tę sztukę, obok ustępów zręcznych, posiada też i dosyć banalne.

Aktorzy grali bardzo starannie, najstaranniej jednak... tańczyli, za co też mnóstwo zebrali oklasków.

— Jeszcze z Prus.

Kiedy ogłoszono i w czyn zostało wprowadzo-

ustaly; zdawało się, jakoby jedno uczucie przerażenia zamknęło dech w piersiach wszystkich obecnych. A wśród tego milczenia slychać jeno było ów głos wyklinający, który to się wzmagal, to łamał się i konał w zachryplej piersi biskupa, oraz ciągly, powolny odgłos dzwonu, roździerający powietrze jakimś rozpaczliwym oddźwiękiem...

Pan Szornel mimowolnie upadł znów na kolana i osłupiałym wzrokiem patrząc na płonącą oburzeniem twarz biskupa, nie rozumiał już słowa, jeno czuł, że jakieś wielkie nieszczęście przywala go całym ciężarem; jeno to slyszal, jako ks. Dziaduski raz jeszcze powtórzył imię i nazwisko Stadnickiego a potem znów wołał:

— Niech będzie wyklęty!

A chór owych prałatów, którzy obok biskupa stali z gromnicami zapalonymi w ręku, powtarzał za każdym przekleństwem:

— Fiat! fiat! anathema! anathema!

Potem już wszystko ucichło... Biskup gromnicę swą zdmuchnął, połamał i szczątki z łoskotem na ziemię cisnął, inni duchowni uczynili to samo a ks. Dziaduski upadł na kolana, twarz kryjąc w dłonie; poczem organ z cicha, żalobnie grać zaczął i rozległ się śpiew ponury psalmu: *Deus laudem meam*.

I znowu ozwał się lament w kościele, glosząc ów śpiew żalobny i monotony odgłos dzwonu, który wciąż jęczał w jedną uderzaną stronę. Ale p. Szornel nie mógł już slychać ani tego śpiewu, ani tego dzwonu, ani tych lamentów; porwawszy się z klęczek, przedał się przez tłum i uciekł nieprzytomny prawie... Jeszcze mu nigdy Sprawiedliwość Boża w tak groźnym nie ukazała się majestacie, on wierzył jeno i myślał o Miłosierdziu...

(Dalszy ciąg nastąpi.)

nem nieludzkie prawo wydalania polaków obcych poddanych z granic państwa niemieckiego, w Berlinie przebywał za paszportem wydanym przez gubernatora łomżyńskiego niejaki Franciszek Lejman, mechanik, rodem z Łomży.

Lejman zajmował dość korzystne miejsce w fabryce kotłów parowych, pod firmą Gudell et Comp. Pryncypałowie zadowoleni z Lejmana, postanowili koniecznie go utrzymać i w tym celu tak się urządziło, iż Lejman otrzymał dokument, jakoby był bawarczykiem i do polskiego pochodzenia wcale się nie przyznawał.

Podstęp udał się szczęśliwie, a ziomek nasz uniknął banieji, pozostając na zajmowanym stanowisku.

Znalazło się jednak indywiduum w osobie wydalonego za nadużycia robotnika, który wystąpił ze skargą i denuncjacją do policji, że Gudell et Comp mają w swym zakładzie polaka.

Było to w połowie lipca.

Policja zarządziwszy tajemne śledztwo w poręcznej, niby złoczyncą Lejmana aresztowała.

Po pierwszym badaniu, L. od razu się przyznał do swojej narodowości, a Gudell, również badany, oświadczył, że dokumenta bawarskiego poddaństwa nie zostały sfalszowane, gdyż istotnie dzięki ich wpływom i staraniom, w Norymberdze udzielono Lejmanowi obywatelstwa.

Jakkolwiek fakt ten został bezzwłocznie w drodze telegraficznej stwierdzony, jednakże Lejmana więziono przez cały miesiąc, obchodząc się z nim jak ze złoczyncą.

Ostatecznie skazano go na 60 marek kary i prosto z aresztu, bez pozostawienia czasu na uregulowanie interesów chociażby w ciągu paru godzin, odwieziono pod strażą na dworzec kolejowy, a następnie ciągle pod dozorem żandarma do granicy.

O powyższym fakcie komunikuje nam osobiście p. Franciszek Lejman, który po odsiedzeniu miesiąca aresztu w dusznej celi, przy okropnym odżywianiu, bez możliwości dostania obiadów z miasta, zapadł mocno na zdrowiu.

Tyle już w sprawie wydań skreślono uwag i użyta, że chyba proste zarejestrowanie powyższego faktu najzupełniej wystarcza.

— Kwestja.

Dotąd praktykowało się, a nawet i praktykuje jeszcze, iż pasażer, który nie zdołał wykupić biletu, mógł za wiedzą zawiadowcy wsiąść do wagonu bez biletu, z warunkiem nabycia na następnej stacji pojedynczego biletu na przejechaną przestrzeń.

Natomiast osoby, które wsiadły bez biletu i nie zawiadomiły o tem zawiadowcy, były obowiązane wykupywać dwa bilety.

Obecnie z niewiadomych dla publiczności powodów stosowane bywają dowolne przepisy i zdarza się, iż raz wystarczy wykupienie jednego biletu, drugi raz wymagane są znowu dwa bilety.

Byłoby przeto pożądanem wyjaśnienie, czy pasażer, nie posiadający biletu, jeśli o tem zawiadomi zawiadowcę stacji, jest obowiązany kupić na następnej stacji dwa bilety, czy też jeden?

— Zmiana przepisów.

Zarząd kolei nadwiślańskiej z polecenia wyższej władzy wprowadził zmianę przepisów o udzielaniu urlopów służbie telegrafu i stacyjnej.

Dotychczas, stosownie do brzmienia ustawy, pracownicy mieli prawo korzystania z corocznego urlopu, którego termin mógł się przeciągać do dni 28, przyczem zastępcy urlopowanych byli opłacani przez zarząd.

Obecnie z bezpłatnego zastępstwa mogą korzystać wyłącznie chorzy, osoby zaś otrzymujące urlop dla interesów lub odpoczynku opłacają djety zastępców własnymi środkami.

Za to o wiele korzystniejszą okazała się projektowana zmiana przepisów o udzielaniu zapomogi pracownikom, opuszczającym obowiązki z powodu choroby.

Zamiast dotychczasowej trzymiesięcznej pensji, pomniejszona kategoria urzędników i oficjalistów ma otrzymywać jednomiesięczną pensję, pomnożoną przez liczbę lat przepędzonych na służbie tejże kolei.

— Dla wygody i porządku.

Jeden z naszych prenumeratorów zapytuje, czyliby nie było możebnem podczas natłoku publiczności na przystankach tramwajowych rozdawanie oczekującym kartek porządkowych.

Podobny sposób, oddawna praktykowany w Paryżu, oddala wszelkie nieporozumienia, nieporządki i zapobiega tłoczeniu się do wagonów.

Sądzymy, iż innowacja tak łatwa byłaby i u nas możliwą do wprowadzenia.

— Sensacyjna plotka.

Ponieważ sezon ogórkowy jeszcze się nie skończył, a wyteżona ku Bułgarii ciekawość z powodu skrupulatnego zamknięcia granicy dla listów, depesz

podróżnych, nie może być należycie zaspokojona, więc Warszawa chwyta co się nawinie, a przedstawia może jaką sensacją.

Dowodem tego plotka, jaką rozpuszczono wczoraj rzekomej katastrofie na kolei wiedeńskiej.

Mówiono o przywiezieniu trupów, które były wydobywane z wagonu, a pociąg pośpieszny spóźnił się blisko o dwie godziny.

Spóźnienie to rzeczywiście nastąpiło, lecz z powodu wyprawienia pociągu z Granicy dość późno, ze względów na rewizję celną.

Co zaś do owych trupów, to plotka ztąd urosła, iż wyniesiono z wagonu człowieka ze złamaną nogą, który uległ temu wypadkowi w Skierniewicach i do szpitala w Warszawie został odwieziony.

Tym sposobem sensacyjna plotka schodzi do kategorii kaczek i węzów morskich lub grodziskich.

= Zbiór pieczęci.

Mieliśmy sposobność oglądać znaczny asortyment pieczęci, których właściciel ma zamiar wystawić je na widok publiczny, celem wzmożenia funduszy dobroczynnych.

Pieczęcie pomienione ryte są na miedzi i dotyczą wyłącznie stosunków dawnej Polski.

= Kataryniarze.

W dniu onegdajszym przybyło koleją wiedeńską aż dziesięciu synów Italji z katarynkami, celem powiększenia obecnej liczby kataryniarzy.

Widocznie Warszawa uchodzi za miasto lubiące muzykę katarynek, kiedy na utrapienie naszych uszów zjawiają się nowi przedstawiciele korbowego proceduru.

= Koty w ogrodzie.

W ogrodzie Saskim w porze wieczornej gromadzi się spora ilość kotów, które lażąc po drzewach, niszczą ptactwo.

Szkodników należałoby copędzej usunąć.

= Zepsute powietrze.

Mieszkańcy ulicy Solnej uskarżają się na zatrważający powiewy odór.

Jak się okazało, przyczyna znajduje się w domu nr 9 przy ulicy Ogrodowej, z kąd wszelkiego rodzaju brudy są zlewane do ścieku.

W interesie zdrowia publicznego należałoby zaprzestać zanieczyszczania rynsztoku.

= Oryginalny posag.

Jeden z przewidujących ojców, który już trzecią córkę wydaje za mąż, w oryginalny sposób zabezpiecza przyszłość swych dzieci.

Każdy z przyszłych zięciów przed ślubem musi konieczną ubezpieczyć się na życie do wysokości 10,000 rs.

Pan * * otrzymaną polisę zabiera do siebie i przypadające składki roczne płaci jak najregularniej.

To właśnie stanowi posag udzielony córkom.

Przewidujący ojciec sam się ubezpieczył na dość wysoką sumę i tak wszystko urządził, że nawet w razie jego śmierci, składki przypadające za ubezpieczonych zięciów będą mogły być pokryte w dalszym ciągu.

Rozsądne przewidywanie wydało już pożądany owoc, albowiem mąż najstarszej córki po siedmiu latach pożycia zmarł, a wdowa po nim otrzymawszy już 10,000 rs., ma dalszy byt zupełnie zabezpieczony.

= Udaremniona ucieczka.

Onegdajszego wieczoru pan N., właściciel kantoru wekslu, odprowadzał kogoś ze znajomych na pociąg kurjerski wychodzący do Wiednia.

Już przy wsiadaniu do wagonu, p. N. spotyka się na peronie oko w oko ze swoim pracownikiem K. S., młodzieńcem, który się cieszył wielkim zaufaniem pryncypała.

Spotkanie to nie wywołało żadnego zdziwienia, gdyby nie torebka podróżna przewieszona na ramieniu kantorzysty.

— Co to, pan wyjeżdżasz, a ja o tem nie wiem? — pyta zdumiony i tknięty jakimś przecuciem pryncypał.

Zaczepony S. mocno się zmieształ i niepewnym głosem począł się tłumaczyć, że jedzie tylko do znajomych w Grodzisku i na drugi dzień rano powróci do Warszawy.

Podobne tłumaczenie wcale p. N. nie uspokoiło, a widząc, że S. chce mu się wymknąć, zagroził wezwaniem policji.

To dopiero poskutkowało.

Z dalszej indagacji okazało się, że S. skradłszy z kasy 800 rs. gotowizną i 2,500 rs. w papierach wartościowych, zamierzał zemknąć za granicę.

Dzięki tylko szczęśliwemu trafowi, p. N. uniknął znacznej straty, gdyż pieniądze w całości odzyskał.

= Kradzieże.

Na ulicy Bagno pod nrem 4-ym z mieszkania J. Szredermana skradziono gotowizną 300 rs. — W alejach Jerozolimskich w mieszkaniu Antoniny Polakowej spełniono kra-

dzież garderoby, bielizny oraz rozmaitych przedmiotów wartości paraset rubli. — Na Krakowskim-Przedmieściu pod nrem 17-ym do mieszkania Michała Ziemiękiewicza, właściciela drukarni, dostali się złodzieje i unieśli różne rzeczy na sumę 300 rs. — Na Freta pod nrem 48-ym u F. Batorskiego skradziono garderobę damską i męską. — Na Krochmalnej pod nrem 43-ym w mieszkaniu L. Nawojewskiego spełniono kradzież klejnotów wartości 200 rs.

= Przy pracy.

Przy odnawianiu domu pod nrem 32-ym na Krakowskim-Przedmieściu zламаł się bal, do którego był przymocowany blok, a malarz Ignacy Czajkowski spadł na bruk z wysokości dwóch pięt.

Podniesiono go z ciężkimi obrażeniami na całym ciele i odwieziono do szpitala św. Rocha.

Życiu Czajkowskiego grozi niebezpieczeństwo.

Kierujący robotami został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

W fabryce pod nrem 71-ym na Dzikiej robotnik Jan Zaręba przy spuszczeniu beczki z cementem uległ złamaniu prawej ręki.

Odwieziono go do szpitala starozakonných.

= W mieszkaniu.

W dniu wczorajszym na Nowym-Świecie pod nrem 67-ym pani F. rozgniewawszy się na służącego Teodora Bielgury- na, uderzyła go po grzebaczem w głowę.

Cios trafił w prawą skroń i rana jest niebezpieczna.

Bielguryń w stanie bezprzytomnym został odwieziony do szpitala ujazdowskiego.

= Poparzenie.

W dniu wczorajszym na Dzielnej pod nrem 3-ym w mieszkaniu Ejsenberga, skutkiem rozbicia się lampy, nastąpiła eksplozja nafty.

Płomień zapalił na 6-letnim Benjaminie Ejsenbergu ubranie.

Chociaż ogień odrazu stłumiono, młodec poniósł tak ciężkie oparzenia, iż w stanie bezprzytomnym został odwieziony do szpitala.

Życiu jego grozi niebezpieczeństwo.

† Wspomnienie pośmiertne.

W Mińsku gubernjalnym w dniu 11-ym b. m. zmarł w wieku lat 97 s. p. Stefan Hrynkiewicz.

Urodzony w powiecie wileńskim, w gub. wileńskiej, w rodzinnej wsi Migówce, s. p. Hrynkiewicz był synem Piotra, szambelana króla Stanisława Augusta.

Chodził do szkół najprzód w Mołodecznie, potem w Mińsku.

Po ukończeniu wydziału matematycznego na uniwersytecie wileńskim, s. p. Hrynkiewicz przez czas jakiś utrzymywał w Wilnie wspólnie z Gerardem pensjonat dla uczniów.

W r. 1840-ym mianowany został nauczycielem szkoły powiatowej w Mołodecznie, zaś w r. 1847-ym przeniesiony został do Mińska, jako nauczyciel gimnazjum miejscowego.

Był czas jakiś inspektorem szkoły powiatowej mińskiej, poczem w r. 1850-ym wrócił na dawny urząd do gimnazjum.

Następnie Hrynkiewicz przechodził różne koleje losu.

Jako pedagog, zmarły wychował kilka pokoleń, a w liczbie swych uczniów liczył wielu stojących dziś na widowni pracy literackiej, społecznej i naukowej.

S. p. Hrynkiewicz uczęszczał na uniwersytet wileński jednocześnie z Mickiewiczem, z którym miał go łączyć przez pewien czas bliższy stosunek.

Do ostatniej chwili zmarły zachował całą przytomność umysłu.

Opowiadał on wiele szczegółów z minionej przeszłości.

Staruszek, wzrostu małego, w granatowym płaszczu, zawsze z uśmiechem na ustach, był typową postacią, którą znał cały Mińsk.

Znał też i on wszystkich, a była to żywa kronika wypadków wieku naszego, których s. p. Hrynkiewicz był naocznym świadkiem.

= Sekundycje.

Ks. Franciszek Parafiński, proboszcz parafji Wola gułowska, w powiecie łukowskim, gubernji siedleckiej, obchodził w tych dniach pamiętkę pięćdziesięcioletniego pełnienia służby kapłańskiej.

Na uroczystość zgromadził się tłum dochodzący do 12,000 ludzi i przybyło 12-tu księży z okolic.

Kościół parafjalny obsługiwany był dawniej przez karmelitów bosych.

= Urodzaje w grójeckiem.

Od ziemian z powiatu grójeckiego dowiadujemy się, iż tegoroczne urodzaje oziminy w tej okolicy mogą być uważane jako wyjątkowo niepomyślne.

Kilku większym posiadaczom ziemskim ziarna wystarczy zaledwie na zasiew i potrzeby domowe.

Owies i jęczmień dają również omlot nader słaby.

Rezultat ten zawodzi zupełnie nadzieje pokładane przez ziemian w tegorocznych plonach.

= Na szpital.

W Cieclocinku odbyła się dnia 8-go b. m. loterja fantowa i bal na korzyść miejscowego szpitala św. Tadeusza i budującego się kościoła katolickiego.

Zabawa przyniosła ogółem 1682 rs. 46 kop., z czego po opłaceniu kosztów pozostało na czysto rs. 1270 kop. 25.

= Na cel dobroczynny.

Towarzystwo dobroczynności w Białymstoku urządziło na swój dochód wielką zabawę.

Zabawa odbyła się w lasku miejskim i przyniosła czystego dochodu paraset rubli.

= Krwawa utarczka.

W ubiegłą niedzielę, właściciel dóbr Nowa Wies w grójeckiem, p. H. otrzymał wiadomość, iż włościanie wsi Wichradz, oddawna palający zemstą przeciw gajowemu tegoż obywatela, zamierzają wykonać do-razną a samowolną karę.

Pan H. pragnąc się przekonać osobiście o prawdziwości doniesienia, wyruszył wózkami do lasu, gdzie znalazł gromadę zaopatrzonych w pałki wieśniaków, którzy otoczyli dom gajowego.

Na widok pana H., banda poczęła rzucać kamieniami i grozić pobiciem.

Obawiając się o życie leśniczego, pan H. powrócił co prędzej do domu odległego o wiorst parę i zawezwawszy sołtysa wraz ze służbą dworską w liczbie kilkunastu osób, polecił wsiąść na konie i śpieszyć do boru dla ratowania zagrożonego gajowego.

Gdy wysłańcy przybyli na miejsce, włościanie znajdujący się w przeważającej liczbie, rzucili się na jeźdźców i kilku z nich nader niebezpiecznie poranili.

Nadmienić wypada, iż przyczyną zamachu była gorliwość gajowego, który śledził szkody i kradzieże popełniane przez włościan w lesie.

Na miejsce tego starcia przybyła miejscowa władza, celem spisania protokołu i aresztowania przewódców bandy.

Wszyscy uczestnicy, mieszkańcy Wichradza, zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

= Uderzenie piorunu.

Czytamy w *Gazecie kieleckiej* o następującym wypadku, jaki się zdarzył we wsi Wojtkowicach, parafji Czeladź, powiatu bendzińskiego.

We wsi tej znajduje się kaplica św. Jana Nepomucena, w której w dniu świątecznym zgromadza się w godzinach popołudniowych ludność wiejska dla odprawiania wspólnych modłów.

W dniu 4-ym b. m., gdy według zwyczaju zebrała się gromadka pobożnych wieśniaków, nagle o godzinie 5-ej z południa uderzył piorun w kaplicę i pokaleczył około 20 ludzi.

Dwie osoby padły głównie ofiarą: jedna z nich bowiem została zabita na miejscu, druga zaś zmarła po pewnym czasie.

Szybka pomoc lekarska, udzielana przez dni kilka z rządu, ocaliła inne osoby dotknięte katastrofą.

W kaplicy, oprócz zniszczonej sygnaturki, spłonęły tylko kwiaty na ołtarzu.

NEKROLOGJA.

† W dniu 28-ym sierpnia r. b., to jest w sobotę, jako w przeddzień drugiej rocznicy śmierci s. p. Piotra **Marendowskiego**, odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, o godzinie 9-ej zrana, na które pozostała wdowa wraz z dziećmi zaprasza przyjaciół i znajomych.

—2898
† Za duszę s. p. Augustyna **Nowakowskiego** odbędzie się żałobne nabożeństwo w piątek, tj. dnia 27-go b. m., o godzinie 10-ej zrana w kościele św. Duchy (po-paulińskim), na które zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych synowie z zonami.

—2903—

Wypadki bułgarskie.

Telegramy własne.

Wiedeń 25-go sierpnia.—Wieczorem nadeszła tu wiadomość, że książę Aleksander wolny jedzie do Sofji.

Berlin 24-go sierpnia.—Depesze z Darmsztadu (gdzie mieszka ojciec księcia bułgarskiego; *przyp. red.*) donoszą, że książę powrócił do Bułgarii.

Wiedeń 25-go sierpnia.—*Fremdenblatt* powiada: „Bułgaria leży szczęściem tak daleko od Austrii, że niema żadnego powodu rozgorączkować się wobec namiętnego pasowania się tamtejszych stronictw.”

Bukareszt 25-go sierpnia.—Cała armja bułgarsko-rumelijska oświadczyła się za księciem. Dwa bataljony, które uczestniczyły w zamachu stanu, złożyły broń. Rząd prowizoryczny uwieczniony. Karawelów objął napowrót rządu.

London 25-go sierpnia.—*Standard*, organ Salisburyego, powiada: Jeżeli Niemcy i Austrija godzą się na wydanie ujść Dunaju w ręce Rosji, to Anglja, posiadająca sporo innych dróg morskich, wiążących jej posiadłości, nie poświęci jednego wystrzału na o-

